

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoCsp/51/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118205236
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8118205236.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: N. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, U. U., zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanej: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, zast. Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 20Csp/89/2018-95 zo dňa 12.11.2018 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 3568,97 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3568,97 eura od 10.08.2018 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
2. Ďalším výrokom určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.07.2012 v Obchodných podmienkach článku 7 Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 7.3. v znení: "Platby od Dlžníka sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru" je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.
3. Výrokom III. určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 11.03.2011 v Obchodných podmienkach článku 5 Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6. v znení: "Platby od Klienta sa voči Pohľadávke banky Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: 1. na poplatky podľa sadzobníka, 2. Úrok z omeškania, 3. Úrok z úveru, 4. Splátka istiny úveru" je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.
4. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.
5. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 1 ods. 2; 9 ods. 2; 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, §§ 52 ods. 1 až 4; 53 ods. 5, 9; 54 ods. 1, 2; 100 ods. 1 až 3; 107 ods. 1, 2; 451 ods. 1, 2; 456 Občianskeho zákonníka, § 298 Civilného sporového poriadku, § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.
6. Konštatoval, že vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

7. Žalobca sa podanými žalobami, ktorých konania boli spojené uznesením č. k. 20Csp/89/2018-20 zo dňa 30.07.2018, domáhal vydania bezdôvodného obohatenia a vyslovenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, vyplývajúcich z dvoch zmlúv, uzavretých 12.07.2012 a 11.03.2011. Žalovaná v priebehu konania vzniesla námietku premlčania, a preto sa súd prvej inštancie v prvom rade zaoberal vznesenou námietkou premlčania, v súvislosti s čím konštatoval, že v prejednávanej veci ide o námietku premlčania práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, preto je potrebné na premlčanie aplikovať ust. § 107 OZ. Z vykonaného dokazovania, a to z výsluchu žalobcu a prehlásenia Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS súd prvej inštancie zistil, že žalobca sa o vzniku bezdôvodného obohatenia dozvedel až v mesiaci august 2017, kedy žalobca predložil združeniu zmluvy a po posúdení ktorých ho informovali, že podľa ich názoru sú zmluvy bezúročné a bez poplatkov. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná, preukázateľná vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia, čo v danom prípade nastalo v mesiaci august 2017. Žalovaná nepreukázala, že sa žalobca dozvedel o prípadnom bezdôvodnom obohatení skôr, súd prvej inštancie preto vychádzal z predloženého prehlásenia Združenia na ochranu občana HOOS. Žaloba bola podaná na súd dňa 10.05.2018, t.j. v 2 ročnej subjektívnej premlčacej dobe. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu dobu uviedol, že je povinnosťou žalovanej ako banky poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Neuvedenie náležitostí v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. V danom prípade je teda potrebné aplikovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Keďže podľa výpisu z účtu prvýkrát k preplateniu úveru došlo dňa 13.07.2012, resp. 01.04.2015 a žaloba bola podaná na súd dňa 10.05.2018, t.j. v 10 ročnej objektívnej premlčacej dobe, nárok žalobcu tak nie je premlčaný.

8. Vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu uviedol, že zmluvy č. 1 a č. 2 neobsahujú údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Ako vyplýva z oboch zmlúv, celková čiastka úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom. Touto formuláciou nie je naplnená dikcia § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ vyžadujúca uvedenie konkrétnej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ titulom úverovej zmluvy zaplatiť. Navyiac súčet výšky úveru a celkovej výšky nákladov (zmluva č. 1 - 7.000 eur + 4.161,62 eura, zmluva č. 2 - 3.500,- eur + 2.342,59 eura) predstavuje sumu 11.161,62 eura, resp. 5.842,59 eura, čo je zjavne odlišná suma, aká vznikne jednoduchým vynásobením počtu splátok a ich výšky (zmluva č. 1 - $72 \times 162,93$ eura = 11.730,96 eura, zmluva č. 2 - $70 \times 85,-$ eur = 5.950,- eur).

9. Tiež uviedol, že v zmluvách chýbajú aj predpoklady použité na výpočet RPMN, keďže tieto podľa zákona majú byť uvedené priamo v zmluve. Tento údaj v iných dokladoch by súd akceptoval len v prípade, ak by dlžník na túto skutočnosť bol upozornený priamo v zmluve odkazom na príslušnú listinu. V zmluvách však žiadny takýto odkaz nie je, súd navyše nezistil, že by táto náležitosť bola uvedená v obchodných podmienkach a žalovaná nepreukázala žiadny iný doklad, ktorý by to potvrdzoval. Nakoniec vo svojom vyjadrení to žalovaná ani netvrdila.

10. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie považoval poskytnuté úvery zo zmluvy č. 1 a č. 2 v zmysle § 11 ods. 1 ZoSÚ za bezúročné a bez poplatkov. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobcovi bol pri zmluve č. 1 poskytnutý úver v celkovej výške 7.000,- eur, pričom na tento žalovanej poukázal úhrady v celkovej výške 9.696,41 eura a pri zmluve č. 2 vo výške 3.500,- eur, pričom na tento žalovanej poukázal úhrady v celkovej výške 4.372,56 eura. Žalovaná sa teda na jeho úkor bezdôvodne obohatila o sumu 3.568,97 eura, a preto je povinná uvedené bezdôvodné obohatenie vydať.

11. Súd prvej inštancie preto zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 3.568,97 eura.

12. Žalobca si uplatnil zákonný úrok o omeškania od druhého dňa po doručení žaloby, a preto súd zaviazal žalovanú na zaplatenie zákonného úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 3.568,97 eura od 10.08.2018 do zaplatenia.

13. Dlh, vzniknutý bezdôvodným obohatením je dlhom, ktorého zročnosť nie je určená právnym predpisom, alebo rozhodnutím súdu, alebo nevyplýva z dohody účastníkov, a preto je dlžník, v tomto prípade žalovaná, podľa § 563 Občianskeho zákonníka povinná splniť dlh prvého dňa potom, čo ju veriteľ o plnenie požiadal. Za prvú výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia súd považoval doručenie žaloby žalovanej, a preto sa nasledujúci deň dostala žalovaná do omeškania.

14. Pokiaľ ide o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal naliehavým právnym záujmom na určení neprijateľných zmluvných podmienok a vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa konštatoval, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na ich určení, a to bez toho, aby žalobca musel tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo zo zákona, najmä z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ust. § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná.

15. Súd následne skúmal, či napadnuté zmluvné podmienky sú neprijateľné. V súvislosti s tým konštatoval, že napadnuté zmluvné ustanovenia poskytujú žalovanej ako dodávateľovi úveru možnosť započítavať platby na iný účel, akým je splatenie istiny tohto úveru, a to bez ohľadu na vôľu žalobcu. Je teda nepochybné, že toto ustanovenie zmluvy č. 1 a zmluvy č. 2 zakladá nevyvážený vzťah medzi žalobcom a žalovanou a dochádza k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa. Navyše žalovaná sa k napadnutým zmluvným podmienkam vôbec nevyjadřila.

16. Prvoinštančný súd preto zmluvnú podmienku uvedenú v zmluve č. 1 v Obchodných podmienkach článku 7 Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 7.3. v znení: „Platby od Dlžníka sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru“ a zmluvnú podmienku uvedenú v Zmluve č. 2 v Obchodných podmienkach článku 5 Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6. v znení: „Platby od Klienta sa voči Pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: 1. na poplatky podľa sadzobníka, 2. Úrok z omeškania, 3. Úrok z úveru, 4. Splátka istiny úveru“ vyhlásil za neprijateľné zmluvné podmienky.

17. Výrok o trovách konania právne odôvodnil súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods.1 CSP. Konštatoval, že žalobca bol v konaní úspešný v celom rozsahu, a preto priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania bude po právoplatnosti rozhodnutia rozhodnuté samostatným uznesením.

18. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná. V odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a vec nesprávne právne posúdil.

19. Odvolateľka uviedla, že súd prvej inštancie vo svojom konštatovaní, že nároky žalobcu nie sú premlčané vychádzal z predpokladu, že Žalovaná ako banka má poznať právne predpisy a neuvedenie náležitostí je možné hodnotiť ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Na potvrdenie takéhoto názoru súd prvej inštancie nezisťoval skutkový stav, neskúmal existenciu úmyslu žalovanej bezdôvodne sa obohatiť práve z tejto konkrétnej Zmluvy o úvere a jeho záver je založený na hypotetickej domnienke. Výkladom názoru súdu o úmyselnom obohacovaním je aj nevedomosť, omyl, technické parametre výpočtov interných systémov a podobne, z ktorých však vyplýva jediný zámer, že žalovaná nekonala v úmysle sa bezdôvodne obohatiť ale v domnení, že koná v súlade s právom a v dobrej viere. V žiadnom prípade nemožno jej konanie vyhodnotiť ako úmyselné obohacovanie sa.

20. Ďalej tiež uviedla, že žalobca úver predčasne splatil, a to konkrétne dňa 13.07.2012. Žalobca podal žalobu na Okresný súd dňa 10.05.2018, t.j. takmer 6 rokov po splatení úveru. Skutočnosť, že k splateniu úveru došlo v uvedenom dátume potvrdzuje aj Výpis z účtu predložený žalobcom ako dôkaz k žalobe, konkrétne na jeho poslednej strane. Subjektívna premlčacia doba tak uplynula dňa 13.07.2014 a objektívna premlčacia doba dňa 13.07.2015.

21. Podobne ako pri predchádzajúcej Zmluve o úvere, aj pri Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX došlo zo strany žalobcu k úplnému splateniu úveru, a to dňa 01.04.2015. Po tomto dátume nerealizoval žalobca žiadne ďalšie úhrady. Žalobca žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia súdu doručil 10.05.2018. Vzhľadom na skutočnosť, odvolávajúci sa na argumentáciu uvedenú vyššie, že objektívna premlčacia

lehota uplynula 01.04.2018 a subjektívna 01.04.2017 žalobca (správne má byť žalovaná) namieta premlčanie nároku a žalobu aj v tejto časti považuje za nedôvodnú.

22. Podľa žalovanej sa rozsudok prvoinštančného súdu javí ako jednostranne zameraný a nespravodlivý, priam účelový odporujúci ustálenej súdnej praxi iných súdov Slovenskej republiky. Vyhlásenie predložené žalobcom o tom, až kedy nadobudol vedomosť o obohatení, je zjavne účelové a nepravdivé. Subjektívna vedomosť žalobcu vyplýva zo skutočnosti, kedy sa on dozvedel o okolnostiach, ktoré by mohli mať za následok obohatenie žalovanej. Výklad, aký žalobca udáva, by spôsobil značnú svojvôľu v uplatňovaní práva na súdoch, keďže spotrebiteľ by tak mohol podať žalobu na súd takmer kedykoľvek a stačilo by mu povedať, že on o bezdôvodnom obohatení nevedel a právo by tak automaticky stálo na jeho strane. Takáto svojvôľa umožňujúca zneužitie práva vo svoj prospech však hrubo narúša rovnováhu zmluvných strán. Ustálená súdna prax súdov Slovenskej republiky je zjavne odlišná od názoru Okresného súdu Prešov. Žalovaná sa však domnieva, že sila rozhodnutí Krajských súdov Slovenskej republiky v snahe o právnu istotu na celom území Slovenskej republiky, a nie odlišný výklad zákona podľa toho, ktorého kraja a jeho sociálnej situácie, je pre vyriešenie daného súdneho konania smerodajná.

23. Podľa názoru súdu prvej inštancie, zmluvy neobsahujú údaj o celkovej čiastke úveru a preto je potrebné ich považovať za bezúročné a bez poplatkov. Rovnako súd prvej inštancie konštatoval, že zmluvy o úvere neobsahujú predpoklady výpočtu RPMN bez bližšej špecifikácie.

24. Z rozsudku súdu nevyplýva spôsob, akým sa súd zaoberal započítaním poistenia úveru do celkovej čiastky úveru, hoci žalovaná vo svojich vyjadreniach apelovala na tú skutočnosť, že poistenie úveru nemá byť započítané do celkových nákladov spojených s úverom, a teda ani do celkovej čiastky úveru. Napriek tomu ho súd prvej inštancie započítaval do celkovej čiastky úveru bez akéhokoľvek odôvodnenia.

25. Súd prvej inštancie sa nezaoberal ani tým, že výška poslednej splátky úveru je nižšia, ako výška predchádzajúcich, čo je spôsobené interným výpočtovým systémom, ktorý žiaľ neumožňuje výpočet splátok na desatinné čísla, jednotlivé splátky zaokrúhľuje na celé eurá smerom nahor, čo spôsobuje, že výška posledných splátok je nižšia.

26. Prvoinštančný súd sa nezaoberal ani obsahom celkovej čiastky úveru, resp. celkových nákladov spojených s úverom. Dikcia zákona nehovorí o tom, že celkovou čiastkou, ktorú má spotrebiteľ uhradiť je násobok počtu splátok s ich výškou, ale podľa ust. § 2 písm. h) zákona č. 129/2010 Z. z. celkovou čiastkou sa rozumie súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom.

27. Spotrebiteľ nebol spochybnený v možnosti posúdiť rozsah svojho záväzku, nakoľko poznal údaje o výške úveru a celkovej výške nákladov, vedel, koľko bude nakoniec musieť zaplatiť a prijatím úveru s takýmito podmienkami súhlasil. To, že tvrdí, že bude musieť zaplatiť inú sumu, však nevychádza zo žiadneho konkrétneho prepočtu, ktorý by reagoval na zákonnú dikciu pojmu celková čiastka úveru.

28. Rovnako súd prvej inštancie konštatoval, že zmluvy o úvere neobsahujú predpoklady výpočtu RPMN bez bližšej špecifikácie. Súd však bližšie neuviedol, aký konkrétny predpoklad výpočtu podľa neho absentuje, čím rozsudok nesie znaky nepreskúmateľnosti. Všetky predpoklady výpočtu sú uvedené priamo v zmluve o úvere, ako výška úveru, počet splátok, výška úroku a podobne.

29. V rozsudku súdu prvej inštancie tiež absentuje, ktorý údaj potrebný pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov žalobca (správne má byť žalovanej) v zmluve neuviedol, dôsledkom čoho je nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie.

30. Pokiaľ ide o neprijateľné zmluvné podmienky, v danom súdnom konaní neexistuje žiaden naliehavý právny záujem na určení neprijateľnej podmienky pre ukončený zmluvný vzťah a splatený úver, obzvlášť, pokiaľ je riešená situácia určením bezúročnosti úveru. Ak je možné podať iný druh žaloby, najmä žalobu na zaplatenie, nie je daný žiaden naliehavý právny záujem na určovaní platnosti či neplatnosti zmluvného ustanovenia. Sám súd prvej inštancie konštatoval, že predmetné určenie pôsobí len inter partes.

31. Žaloba o vydanie obohatenie je úplným riešením spornosti strán sporu, preto aj v zmysle ustálenej súdnej praxe vyšších súdnych autorít možno skonštatovať, že súd prvej inštancie nepostupoval správne, ak po vyslovení bezúročnosti úveru rozhodoval o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktoré v čase rozhodovania súdu už neboli de facto platné ani účinné.

32. Žalovaná preukázala, že zmluva o úvere neobsahuje veľký počet neprijateľných podmienok, pre ktoré by ju ako celok bolo možné označiť za neplatnú.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na nové prejednanie, alebo aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne a zaviazže žalobcu na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

34. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej nevyjadril.

35. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru o potrebe zrušiť napadnutý rozsudok.

36. V predmetnej veci bolo už rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 19Co/23/2019-122 zo dňa 30.05.2019 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený a žalobcovi bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Uvedený rozsudok bol však uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/219/2019 zo dňa 21.10.2020 zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. V zrušujúcom uznesení Najvyšší súd SR uviedol, že v dovolaní napadnutom rozsudku odvolacieho súdu bola nesprávne právne posúdená otázka týkajúca sa aplikácie desaťročnej premlčacej lehoty v dôsledku úmyselného bezdôvodného obohatenia dovolateľky ako nebankového subjektu poskytujúceho úvery na úkor spotrebiteľa. S poukazom na judikát R/71/2018, týkajúci sa pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu uviedol, že otázkou aplikácie desaťročnej premlčacej lehoty v dôsledku úmyselného bezdôvodného obohatenia sa už zaoberal Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/283/2017. V uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd SR vyslovil záver, ktorý možno aplikovať nielen na nebankové, ale aj na bankové subjekty v oblasti poskytovania úverov, že samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení týchto subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel tohto subjektu (veriteľa). Preto je v jednotlivých prípadoch nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú premlčaciu lehotu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne právne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo. Až po správnom určení okamihu, kedy k obohateniu došlo, je možné pristúpiť ku skúmaniu zavinenia veriteľa, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Žalobca musí preukázať, že v čase kedy došlo k obohateniu, mal žalovaný úmysel získať majetkový prospech na jeho úkor. V prípade nepreukázania úmyslu žalovaného (vedomostnej aj vôľovej zložky úmyslu) musí byť aplikovaná všeobecná trojročná objektívna lehota. V prípade, ak takýto subjekt (veriteľ) koná nekorektne a neuvedie do úverovej zmluvy všetky zákonom predpísané údaje, je toto jeho konanie zo zákona sankcionované tým, že zmluva sa stáva bezúročnou a bezpoplatkovou. Čo v podstate znamená, že spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi len samotnú istinu úveru (pôžičky). Táto skutočnosť má preto za následok automatickú neplatnosť tých častí zmluvy, ktoré sa týkajú práve odplaty a úrokov za poskytnutý úver. Je preto dôležité správne posúdiť, či je zmluva platná s výnimkou častí o úrokoch a odplate, alebo má ešte také (iné) vady, že je ako celok neudržateľná, a preto v celosti neplatná. Uvedené má tiež dopad na posúdenie, z akého dôvodu bezdôvodné obohatenie vzniklo, čo následne determinuje tak okamih bezdôvodného obohatenia (kedy k obohateniu došlo), ako aj začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty na uplatnenie nároku z bezdôvodného obohatenia.

37. V ďalšom dovolací súd uviedol, že na posúdenie bezdôvodného obohatenia žalovanej ako úmyselné, pri ustálení, že ide o nepriamy úmysel získať majetkový prospech bez právneho dôvodu na úkor žalobcu je daný určitými faktormi a okolnosťami spočívajúcimi v profesionálnosti a odbornosti žalovanej, pričom tento právny názor dovolací súd považoval za nesprávny.

38. Uvedené preto bolo dôvodom pre zrušenie potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu.

39. Odvolací súd uvádza, že v danom prípade súd prvej inštancie dôsledne neskúmal vôľu a vedomostnú zložku zavinenia v zmysle analógie podľa trestného práva hmotného pri posúdení formy zavinenia s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, pri ktorom malo dôjsť k získaniu neoprávneného majetkového prospechu. Rovnako nebolo riadne vyhodnotené a zistené súdom prvej inštancie, kedy konkrétne k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase nebol vyhodnotený a preukázaný úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie pre potrebu posúdenia aplikovať trojročnú alebo desaťročnú premlčaciu lehotu. Predovšetkým nebolo súdom prvej inštancie náležite posúdené, ku ktorému okamihu k obohateniu došlo a v tom čase riadnemu skúmaniu zavinenia veriteľa. Nevyhnutnosťou je preukázať, že práve v čase, kedy došlo k obohateniu, mala žalovaná úmysel získať majetkový prospech na úkor žalobcu. Preukázaná musí byť tak vedomostná aj vôľová zložka úmyslu a v prípade nepreukázania je nutné aplikovať trojročnú objektívnu lehotu. Nevyhnutným je správne posúdiť, či zmluva uzavretá medzi stranami sporu je platná s výnimkou určitých jej častí alebo je neudržateľná ako celok, a preto neplatná ako celok. Toto je významné tiež z hľadiska posúdenia dôvodu vzniku prípadného bezdôvodného obohatenia a následne aj začiatku plynutia objektívnej premlčacej lehoty.

40. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie postupom § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil rozsudok a v zmysle ust. § 391 ods. 2 CSP vrátil vec súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom vysloveným odvolacím súdom.

41. Úlohou súdu prvej inštancie bude náležite zistiť a vyhodnotiť existenciu, resp. neexistenciu podmienok pre prípadnú aplikáciu desaťročnej premlčacej lehoty tak, ako je to vyššie uvedené. Úlohou žalobcu bude preukázať všetky zákonné podmienky pre aplikáciu desaťročnej premlčacej lehoty. Ak sa v konaní nepreukážu zákonné podmienky na vyhodnotenie premlčania nároku v danej veci v desaťročnej lehote, prvoinštančný súd bude vychádzať z trojročnej premlčacej lehoty pri rozhodovaní vo veci. Úlohou súdu prvej inštancie bude sa náležite vysporiadať aj so všetkými odvolacími námietkami žalovaného.

42. Prvoinštančný súd musí dôsledne rešpektovať názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/219/2019 zo dňa 21.10.2020. Svoje nové rozhodnutie bude jeho úlohou náležite odôvodniť v zmysle § 220 ods. 2 CSP tak, aby z neho bolo možné jednoznačne vyvodiť myšlienkové pochody a posúdiť správnosť jeho opätovného rozhodnutia.

43. Úlohou súdu prvej inštancie bude rozhodnúť aj o všetkých trovách konania v zmysle § 396 ods. 3 CSP.

44. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e** je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).